

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szerda, 1908. január 15.

11. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell' Ospedale, (Új Wurzer ház), I. em.

TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos polt sorja 40 fillér.

Járom alatt.

Azzal a régi, de az igazság erejével örökön-örökké ható szállóigéjével kezdjük meg e sorokat, hogy a magyarnak a magyar a legnagyobb ellene. Az államnak Fiumében már régen mindent el kellett volna követnie, hogy a magyar tengerparton ne érezze magát idegennek a magyarság, hanem az állami szuverénitás érdekében is óvja meg attól, hogy aiantasabb szerepet legyen kénytelen viselni, mint az ország belsejében. Bánffy Dezső óta ennek a kérdésnek érdekében nem tétetett semminemű lépés. Akkor is a bot boldogabb végével szóltak Fiuméra, amely akkor elkerülhetetlen volt. Vannak és voltak azonban idők, amidőn simább módszerrel is meg lehetett volna oldani a fiumei magyarkérdést, amelyet, ha el nem mulasztanak, sok villongásnak és ellenségeskedésnek szegik vala útját. A simább módszerrel való megoldása a fiumei magyarság kérdésének, hogy összegyűjtik az itt élő magyarságot, amely koronként testületileg szólalhatna meg a cselekedhetnék a törvény, illetőleg a statutumok szellemében. Ezt azonban nem tették meg. Félték attól, hogy a magyarság egy táborba kerül!

És járom alatt maradt! Járom alatt azoknak, akik Fiume tulajdonjogát kiszajátították maguknak. Járom alatt azoknak, akik évek hosszú során át Fiumében a hivatalos Magyarországot képviselték. És e kétféle járom abban különbözött egymástól, hogy amit az erőszak, emitt a meghunyászkodás átka nyomta vállainkat. Ez volt a *mult* . . . eddig, a *mai* napig!

Nem látta be az a hivatalos Magyarország, amely főképpen Angiolinát okkupálta, hogy ezen a szegényletes helyzeten egyesegyedül az segítene, ha módot nyújtanának a magyarságnak arra, hogy a saját kebelében lelje meg társadalmi életszükségleteit, mert ezen a még csak képzeletben létező, kereten kívül nincsen alkalma neki Fiumében, mint magyar élni. Azt gondolták, hogy a magyarságot széjjel kell szórni, mert az összeverődése nagy veszedelmeknek lesz az okozója. Vajjon mik azok a veszedelmek? Száz aranyat egy veszedelemért!

Talán az is veszedelem, hogy ennek megtörténte után, valami kákabéü magyar, aki már megadván magát a járomnak, nem leszen képes, ő, egymaga, az egész fiumei magyarság nevében nyilatkozatot eregetni fel a fővárosi lapokba, az egész fiumei magyarság szelleme — ellenére. Ez is egyik veszedelem? És az is veszedelem, hogy esetleg, együttlévé a fiumei magyarság (szellemében vezető szerepet játszó

társadalmi osztálya Fiumének), az így megépített egyesület egyetlenegy szavával agyon sújtaná az amolyan ágaskodó magyarkákat, akiket egy-egy vörös, vagy fekete kéz az autonóm-cirkusz ponyvái mögött paprikajancsi gyanánt ugráltat? Óh, ilyen veszedelem nagyon sok lehet. De mind nem nekünk fog ártalmunkra válni.

A magyarság ma szétvert sereg származmas képét tárja elének. Erő és nagyság van benne; de a széjjelszóródottság az erőt gyöngeségre, a nagyságot parányiságra redukálja le. És ez volt a hivatalos Magyarország nemzetiségi magatartása, amely Fiumében a magyarságot súlyosította le a nemzetiség helyzetére. Sokaknak tetszett az a halotti csönd, melyben itt a magyarság élt. Egy-egy hangya, amely felriadt: végig visszhangzott sokszor az országon; de bizonyos személyes bátorság kellett mindenkor ahhoz, hogy az ember el merje magát kiáltani. Mert hangoztatni sem kell külföldön, itt a terrorok pártja még a rendőrséget is legigazva tartja.

A magyarság szervezkedése Fiumében, bármennyi ellenséges szem is nézze ezt az akciót, egyensúlyt fog teremteni Fiume közelében. A fiumei magyarság teljes, impozáns erejével fogja tanúságát adni az ő fontosságának és jelentőségének, amelylyel joggal követelheti meg, hogy őt ne rendeljék alá semminemű párturalomnak.

— Az ideai fegyvergyakorlatok. A tartalékosok fegyvergyakorlatának lebonyolítására tavaly próbaképpen életbeléptetett mód, az idén már végleges formában fog alkalmazással kapni. Eszerint valamennyi fegyvergyakorlatra kötelezett tartalékost, a március közepétől szeptember végéig terjedő idő alatt hívnak be oly módon, hogy ezek ebben az időben állandó megerősítésüül szolgáljanak a létszámnak. Az egyes tartalékosoknak azonban szabadságukban a bevonulásra azt az időt, illetve azt a turnust választani, amely életmódjuknak leginkább megfelel. Evvel a gazdálkodó lakosság régi óhaja teljesül. A gyalogságnál és vadász-csapatoknál 112.000 embert hívnak be tizenhárom napra, 63,500 embert tizenkét napra, 4900 embert huszonnyolc napra, a lovasságnál 4800 embert huszonöt napra, a tábori tüzérségnél 9400 embert tizenkét napra, a vartüzérségnél 5600 embert tizenhét napra, az utászcsapatoknál 5450 embert tizenhét napra és 250 embert huszonnyolc napra, a vasúti- és távirádkészrednél 2300 embert tizenhét napra, a szekérsz csapatoknál 6500 embert tizenhét napra. Ez összesen 278.000 ember, kivülük 4900 tartalékos tisztelet hívnak be fegyvergyakorlatra.

Tengerészetünk megmagyarosítása.

— Reflexiók Solymassy E. Oszkár cikkére. —

Solymassy Oszkárnak *A Tengerpart*-ban megjelent cikkeire, csak most, amikor fűzet alakjában is napvilágot láttak, tesszük meg az észrevételeinket. Előre kell bocsátanunk, hogy osztjuk a cikkeket kifejezett megaláztatás módokat, csupán csak egy dologban nem értünk vele egyet. Jobban mondván olyan dolgokról akarunk szólni, amiket Solymassy egyáltalában nem említett.

Azt mindenkinek el kell ismernie, hogy az utolsó esztendőben történtek lépések tengerészetünk megmagyarosítása érdekében. Tétlenséggel tehát nem vádolhatjuk az intéző köröket. A mulasztások régebbi keletűek s egy részüket igyekeztek legutóbb helyrehozni. Hiszen ha csak a tengerészeti akadémia megmagyarosítását vesszük, ez oly eredményt jelentett, amely megadta a módját, hogy Fiumében ne olasz, hanem magyar tengerészti iskolát neveljünk. S így ez az intézkedés máris meghozta a kellő eredményt, bizonyítja az a körülmény, hogy a magyar és osztrák tengerészeti lobogó alatt járó hajók ma már nagy számmal vannak azok, akik Magyarországot képviselhetik a külföld előtt, mert nemcsak nyelvben, hanem érzésben is magyarok s ha ezen az úton fogunk haladni, nem kell többé aggódnia Solymassy Oszkárnak, hogy amikor Angliában magyar hajót vesz át s fölkerik arra, hogy intézzen beszédet a szerződött magyar legénységhez, nem akad ember, akinek magyar nyelven szólhatna.

Eddig megtörténhetek az ilyen dolgok. Mert eddig a fiumei nautica csak a legszükségesebb anyagot szállította s tulajdonképpéről szó sem lehetett. De nem is lesz ennyire hamar.

Mert a magyar hajókon ki kell eszerélnünk a régi tengeremléki és olasz személyzetet. A magyar hajókon magyar világnak kell lennie. A magyar gőzösközlő az idegen kikötővárosokban járó-keelő tengerészeknek magyaroknak kell lenniök s amit ezt el nem érjük, addig ne is mondjuk, hogy van magyar hajó és magyar tengerészet.

Hogy mi módon érjük ezt el, arról nagyon eltérők lehetnek a vélemények. Solymassy Oszkárnak, a magyar iskolahajó létesítése érdekében megindult társadalmi akció egyik buzgó harcosának is igaza lehet. Az iskolahajó sokat fog lendíteni az ügyben. De ez nem elegendő az üdvösséghez.

Tengerészetünk megmagyarosítása érdekében nemcsak a társadalomnak, hanem az államnak is kell tennie valamit. Sőt a magyar állam tehát legelőbb. Képzelmük csak el, hogy milyen óriási lépést tenne a tengerészet megmagyarosítása érdekében megindult akció, ha az állam a szubvencióban vagy segélyben részesülő társaságokkal szemben azt a fölléte szabná meg, hogy minden ilyen társaság minden hajóján köteles legalább két magyar tisztelet, egy hajóst és egy más alkalmas.

Egyelőre csak ennyit, mert többet nem is tudna hamarjában szereznit a hajóstársaság. Lásankint átalakulna hajósnépünk származásbeli kepe. A magyar hajókra magyar világ

kölnöknék s amit megtródit tenni az Atlantica és a Magyar Keleti Kereskedelmi részvényársaság (másként) azt meg tenné a többi — ha másként nem lehet — kényszerűségtől. De közelebb volna az államnak a már törvényesen megengedett iskolahajót előteremni. Ha egyebekre jut pénz az állami szegénység közepette, jusson erre is merre előbb.

Solymássi Oszkának ebben a pontban nincs igaza. Az iskolahajót teremse elő teljesen a maga pénzén és kezelje is ő maga. Hogy aztán a társadalom szerez egy iskolahajót, ez annál nagyobb eredmény, amelyre büszke lehetne egy ország. Hiszen ha régi dicsőségeink emlékére tud áldozni a magyar társadalom, miért ne áldozhatna a jövő boldogulásunk érdekében. Az emlékkre is jusson de előbb gondolkodjunk arról, ami a magyar nemzet jövőjét megilleti. S ha itt megtejtük a kötelességünket, áldozhatunk egyebekre is.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségünk új telefonszáma a mai naptól 229. ahová a lapot érintő ügyeket kérjük. Nyomdánk telefonszáma a régi 920-as szám marad.

Farsangi naptár.

Január 18. Máv. altisztikör táncestélye a Corsia Deák-szálló nagytermében. Kezdeté este 8 órakor. Belépődíj 2 kor., családjegy 4 korona.

Január 22. Színházi előadást és bált rendez a 79. Jellacsics-gyalogezred tisztikara a Corsia Deák-szálló nagytermében. Kezdeté este 8 órakor.

Január 26. Első álarcosbál a Comunaleban. Kezdeté este 9 órakor.

Február 1. A vasutasok országos szövetsége fiemei kerületéről tárgyal a Corsia Deák-szállóban, a vasutas árvaház javára. Kezdeté este 9 órakor.

Február 2. Második álarcosbál a Comunaleban. Kezdeté este 9 órakor.

Február 5. A 79. Jellacsics-ezred tisztikarának mulatsága a Európa-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órakor.

Február 8. A „Falco” kerékpáregyesület nagy bálja a Corsia Deák-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órakor.

Február 9. Harmadik álarcosbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órakor.

Február 12. Az olasz jótékony egyesület bálja.

Február 23. Nagy álarcosbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órakor.

Február 26. A Jellacsics ezred tisztikarának jelműbálja az Európa-szálló nagytermében.

Március 1. Nagy gyermekbál a Comunale-színházban. Kezdeté délután 3 órakor.

Március 3. Utolsó álarcosbál a Comunale-színházban.

— **Kivándorlási bizottság Fiumében.** Ma reggel kivándorlási bizottság érkezett a belügyminisztériumból Fiuméba. A bizottság tagjai Szabó miniszteri tanácsos, Kertész miniszteri osztálytanácsos, Kramer számtanácsos és Aldassy miniszteri segédük. A bizottság kivándorlási ház megvizsgálása miatt érkezett ide.

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület pénteken délután 6 órakor a polgármester elnöklésével ülést tart. Napirend a következő: A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések közlések, interpellációk. Az az ad hoc bizottság jelentése az új kórház létesítése ügyében. A városi delegáció és szabályrendelet bizottság kinevezése az 1908. évre. Az ad hoc bizottság jelentése az új közmunka szabályzatról. A zárt ülésen nyugdíjazást, iskolai és egyéb apró ügyeket fognak tárgyalni.

— **A magyarság tömörítése.** A magyarság tömörítése érdekében megindult mozgalom miatt a magyarság körében nagy az érdeklődés. Már eddig is többen fordultak hozzánk, kijelentve, hogy csatlakoznak a mozgalomhoz és aláírási íveket kértek. A fölhívást tartalmazó aláírási íveket holnap osztják szét s a jelekből következtetve bizonyosra vehető, hogy a társadalmi egyesület alakuló közgyűlését már két hét múlva megtarthatják.

— **A városról.** A városi pénzügyi bizottság tegnap délután Smoquina A. F. elnöklésével ülést tartott, amelyen megszavazták a villamosvasuti kocsik vételére szükséges összeget. Ezenkívül több kisebb ügyet intéztek el. Így a többiek között a bizottság nem fogadta el a drenovai sorompó építésére vonatkozó tervet, kijelentve, hogy ezt a temetői alaptól kell megépíteni. Megszavazták ellenben egy 200 horonás téllt az Úrményi-térl leányiskola részére.

— **Fiume és a választói reform.** Tegnap este egy távirat hozta meg a hírt Fiuméba, hogy a kormány miképpen fogja az általános választói jog kérdését megoldani. E szerint — jobban mondva Liphay Sándor képviselő megbízható forrásból szerzett értesülése szerint — a kormány a javaslatban úgy határozott, hogy választói joggal azokat ruházzák fel, akik a 24 életévüket betöltötték és magyarul írni és olvasni tudnak. De választói jogot nyerneek azok is, akik nem tudnak magyarul, de a legminimálisabb adót fizetik. A helybeli olasz sajtó megütközik ezen s már előre kezdi ütni a nagy dobót a mellett, hogy ez az intézkedés nem lehet jogos Fiumében, ahol a lakosság háromnegyed része nem tud magyarul. Egy helybeli olasz lap elmondja, hogy szerinte miképpen kellene Fiuméra a törvényt megalkotni. Szerinte az volna a helyes, ha a törvényben a magyar nyelv helyett az olaszt követelnék meg attól, aki választópolgár akar lenni. Az olasz lap társunk tehát úgy vélekedik, hogy nem az olaszról követelnék meg itt a magyar nyelv tudását, hanem a magyarságtól, hogy tudjon olaszul írni és olvasni. Egyelőre természetesen nem tudni, hogy a kormány, illetőleg a magyar törvényhozás miképpen fogja a kérdést megoldani, azt azonban biztosra vesszük, hogy a lap kívánsága nem megy majd teljesedésbe. Mert csudabogarakat, extravurstokat adhattak már sokat Fiumének, de olyan extravurst, amely magyar földön azt követelné a magyartól, hogy olaszul írni és olvasni tudjon, nem készülhet a magyar törvényhozás házában.

— **A kamara ülése.** A kereskedelmi és iparkamara holnap, szerdán délután 6 órakor ülést tart, amelyen a december 30-ra összehívott ülés tárgysorozatát tárgyalják le.

— **A drágaság ellen.** Fiumében már divatját multa, hogy a drágaságon sopánkodjanak az emberek. S nem is történik semmi annak csökkentésére vagy megszüntetésére érdekében. A város, hogy megadja a látszatát annak, hogy törődik a polgárság érdekeivel, drágaságellenes bizottságot alakított, amely egy-két sikertelen ülés után a szüntetésnek adta magát. Hetek mulnak el, annélkül, hogy a bizottság összejönne valami bölcs dolog kísérelésére. Közeledek a terminus, amikor a városnak választ kell adnia a munkásság emlékiratára. Ezen jó volna egy kissé gondolkodni, nehogy aztán a munkások bevaltsák a fenyegetésüket és kihidessék az általános sztrájkot.

— **A cabaret-társaság bucsuestéje.** A budapesti cabaret-társaság tegnap bucsuzott el a fiumei közönségtől, amely nem nagyon pártolta és támogatta. A Corsia Deák-szálló nagyterem mindössze kétszer telt meg, a többi esteken a magyar közönség részvétlensége miatt alig tudták megtartani az előadást. Pedig a cabaret-társaság mindent elkövetett a magyar közönség mulattatására. A szervezés és előkészítés munkáját Hatvani Károly végezte nagy fáradtsággal. A társaság ma reggel Kaposvárra utazott, ahol néhány előadást fog tartani s aztán visszatér Budapestre.

— **A Horvát kereskedelmi bank részvény-társaság fizetési zavarokba jutott.** Az intézet 1906-ban alakult át szövetkezetből részvénytársasággá 250.000 K tőkével, később az alapítókét 400.000 K-ra emelték fel, ebből azonban csak 100.000 K-t fizettek be. A banknak a legutóbbi mérleg szerint 11.914 K tartaléka van, betétei 84.382 K-t tesznek ki, váltótárcája 289.831 K. A fizetési zavarokat a hitelmegszorítások, továbbá egy nagyobb cég fizetéseképtelenségei okozták. 1906. év végén kb. 1.400.000 K. hitelt vett igényre az intézet, mely később 1.260.000 K-ra redukálódott. A zágrábi Ebenspanger cégnél, mely fizetéseképtelen lett, ca 300.000 K érdekeltsége van a banknak. Erre — alólól — teljes fedezete van, a cég botgyára és a gyárban levő árukészlet — melyért egy bécsi cég mar 80.000 K-t ajánlott — és ingatlanok melyek kb. 130.000 K-val értékesíthetők, továbbá 50.000 K értékű ingatlanra első helyen bekebelezése is, hogy 90.000 K értékű váltó van per alatt. Négy zágrábi pénztézet összesen 700.000 K-val van érdekelve a banknál; a fővárosi pénztézetek érdekeltsége 100.000 K. Jelenleg a zágrábi nagyobb hitelezőkből és a bank igazgatóságának két tagjából álló bizottság intézi az ügyet.

— **Gyorsírási tanfolyam.** Értesítjük az érdeklődőket, hogy az e hó 5-én tartott értekezleten elhatározták, hogy a Kovács Tódor vezetésével álló magyar gyorsírótanfolyam f. hó 14-én este 8 órakor veszi kezdetét. Felhívottnak tehát mindazok, akik a gyorsírást elsajátítani kívánják, keressék fel a tanfolyam vezetőjét, mely e hó 14-étől kezdve minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között a „Kereskedők és Iparosok” egyesületének helyiségében a városi takarékpénztár épületében a Café (Grand mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben található. A jelentkezők számától függ, hogy az olasz, német és horvát gyorsírási tanfolyamok is megtarthatók lesznek.

— **Toivaj hajópincérek.** Az osztrák Lloyd-társaság hajóin az utóbbi időkben mind gyakrabban tapasztalták, hogy a leltári tárgyakat sorba lopják valami ismeretlen tettesek. Néhány hajópincérnél foganatosított házkutatás kiderítette, hogy több pincér (cameriere) a fosztogató. A bűnösöket a társaság nyomban elbocsájtotta s ellenük büntető feljelentést tett.

— **Ragadós betegségek.** A városi közegészségügyi hivatalnál e hó 6-tól 12-ig a következő betegségeket jelentették be: vörheny 1, bárányhimlő 15, diftéria 1, tifusz 1, egyéb betegség 12. Egy halálesetet bárányhimlő okozott.

— **Olasz csatorna terv.** Érdekes és óriás méretű tervezett csatornákról írnak az olasz lapok. Romanin Jacur képviselő vetette fel egy csatorna eszméjét, amely vizut Milánót kötné össze az Adriai tengerrel. A képviselő indítványára külön bizottságot küldtek ki, amely az eszmét máá el is fogadta. A csatorna lehetőleg felhasználná Adda és a Po folyánát és rajta kasszáz tonnás hajók is felmehetnének Milánóig. A várostól dére a Porta Romana mellett már ki is szemelték az új nagy mesterséges kikötő helyét. A kikötő husz hektárnyi helyet foglalna el és bőven ellátnák a legmodernebb emelő s rakodó gépekkel s hálózattal. A szakemberek azt tartják, hogy 10 millió tonna évi forgalomra lehet számítani. Összekötnek még a kikötőt Naviglio Martesona csatornával, amely Milánót a Como-tóval köti össze, azonkívül a Naviglio Grande, amely Pavia felé vezet. Hogy kis vízállásnál is biztonságos a hajózást, duzzasztó műveket építenek és a fölhasznált régi velencei csatornákat meg-nagyobbítják. A Milano-Pizzigiatone között új csatornát tizenhét méter szélesre, harmadfél méter mélyre építik és hatvan kilométer hosszú lesz. A költséget hatvan millió lírára teszik. A velencei csatornák kibővítése is tíz millióba kerül. Csakhogy — s ez már fogas kérdés az olasz viszonyok mellett — a pénzre még nincs tördőzet. Így valószínű, hogy Lombardia e nevezetes víziútján még sok évtől jár majd hajó.

— **A Természettudományi körből.** A fiumei természettudományi kör e hó 15-én szerdán este tartja évi közgyűlését a Ciotta-utca 1. szám alatt levő olvasótermében. A közgyűlés tárgya a következő: Jelentés a múlt évről. Az ellenőrök jelentése. Indítványok. Az új választmány megválasztása.

— **Vasutasok bálja.** A vasutasok országos szövetségének fiumei kerülete a jóléti intézmények megalakulása után most megkezdte társadalmi működését is. A nagy testület a farsang alatt, február 1-én nagy bált rendez a Corsia Deák szálló nagytermében, amely bizonyosan a farsang egyik legsikerültebb bálja lesz. Fodor Armin, a kerület elnöke élénk társas életet kíván teremteni a vasutasok között. Ezért a tavasszal nagy hangversenyt is fog rendezni elsőrangú fővárosi művészek közreműködésével. A vasutas bál iránt már most is nagy az érdeklődés s bizonyos, hogy olyan vig mulatság, aminőnek ez ígérkezik, aligha lesz a farsang alatt. A mulatság jövedelme a vasutas árvaház céljaira fog szolgálni.

— **A Máv. altisztikör táncestéje.** A fiumei máv. altisztikör táncestéjét január 18-án szombaton tartják meg a Corsia-Deák szálló nagytermében. A táncestély iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A megjelenő hölgyeket kellemes meglepetés éri a szép táncrendekkel és cottilionokkal. A meghívókat már szétküldték. Akik tévedésből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, forduljanak Schwarz és Gerő uraknak a Corson levő üzletéhez.

— **Modern hírlapjegyzék.** Diszes kiállítás, modern beosztás és gazdag tartalma tekintetében irodalmi esemény a Blockner J. hirdetőiroda kiadásában ma megjelent „Hírlapjegyzék.” Az igénytelen cím nem árulja el azt a megpő valóságot, hogy ennél érdekesebb és tartalmasabb katalógus még nem jelent meg eddigél sem nálunk, sem a külföldön. Célzerű beosztásával és ötletes csoportosításával a Blockner-féle hírlapjegyzék módfelett megkönnyíti a hirdetőnek a sok ezer napi, heti- és szaklapban való eligazodását és áttörve a sablonos hírlapjegyzékek elavult kereteit, valószínűleg közgazdasági jelentőségű kézikönyvvül szolgálhat a modern és haladni vágyó magyar kereskedelemlapnak. Az egészen új csapáson haladó s irányadó közgazdasági köreink figyelmére is méltó hírlapjegyzéket érdeklődőknek ingyen kívánatra szívesen megküldi a kiadó: *Blockner J. hirdetőiroda. Budapest, IV., Sütőutca 6.*

x **Dr. Keszthelyi Péter** orvos, aki ez időig Szusákon folytatta orvosi működését, lakását november hó 1-től *Fiv.eba, Corsia Deák 30, (Ossoninack-féle ház) I. emelet* helyezte át.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison” mozgófényképszínház legújabb műsora: A pillangók. — Leon Cavallo. Matiné-ja, Caruso hangjának reprodukálásával grammofofonon. A tuz (rendkívül hatásos.) — Vadászat a férjre.

TÁVIRAT. TELEFON.

Meglesz a házszabály revizió.

A delegátusok a tengeren.

A trencsényi mandátum.

Az adósról ellen.

Nagy szerencsétlenség.

Az osztálysorsjáték huzása.

Meglesz a házszabály revizió.

BUDAPEST, jan. 14. A függetlenségi párt ma este a párt helyiségében bizalmas konferenciát tart, amelyen megbeszélnek a házszabályrevizió kérdését. Beavatott forrásból eredő hír szerint a reviziót csak egy paragrafusban foglalják össze s ez is csak a költségvetés és a választói jog reformjának tárgyalásánál lesz érvényben.

A delegátusok a tengeren.

TRIESZT, jan. 14. A magyar delegátusok ma délelőtt 5 torpedóhajón átmentek a San Marcon levő hajógyárba, ahol *Montecuccoli* Rudolf gróf tengernagy és a hatóságok fejei fogadták őket. A delegátusok megsejlelték az épülőben levő két új csatahajót. Dében a tengernagy hajóján lakoma volt.

A trencsényi mandátum.

TRENCSEN, jan. 14. Baros Jusztin trencsényi képviselőnk alispánná történt kinevezése folytán a kerület mandátuma megüresedett. A választói mozgalom már megindult. *Stur* Károly tót ügyvéd pánszláv programmal lépett fel a kerületben.

Az adósról ellen.

BUDAPEST, jan. 14. Több fővárosi bizottsági tag ma egy rendkívüli közgyűlés egybehívását kérte, amelyen elhatározták, hogy fölhihják az összes magyarországi városok polgármestereit, hogy hívjanak egybe kongresszust és intézenek onnan fölliratot a kormányhoz, illetőleg a törvényhozáshoz, amelyben a gazdasági pangásra való hivatkozással tiltakoznak bármilyen adófölemelés ellen.

Nagy szerencsétlenség.

LONDON, jan. 14. A pensylvániai Tortonból jelentik, hogy ott nagy katasztrófa történt. A lányatelepen tűz támadt, amely oly hirtelen terjedt el, hogy a munkásoknak alig jutott idő a menekülésre. Ötven ember esett a tűz áldozatául.

Az osztálysorsjáték huzása.

BUDAPEST, jan. 4. Az osztálysorsjáték mai huzásán 10,000 koronát nyert a 23,914 és a 110,942 számú sorsjegy.

ERBISTI GIOVANNI „All' Universo”

FIUME, Via del Fosso 2.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globe” hírlapelárusító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelárusító üzletben. — A m. kir. dohánynagyüzemben, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo hírlapelárusító üzletben, Deák Corso. — Trbojević G. papírkereskedésében Via del Molo. Barbis Gio. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

Felelős szerkesztő: Korcsmaros Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

Potosnyak E.

FIUME, Corsia Deák 38 I. em.

el vállal zongora-javításokat hangolásokat mérsékelt áron.

Egy csinosan butorozott külön bejárati erkélyes szoba olcsón kiadó. Cim a lap kiadóhivatalában.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

KALOGÉN

BRÁZAY, SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és francia szövetekből a a legkényesebb igényeknek megfelelő divatos öltönyöket és felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hel- és külföldi szövetekben.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Új műfestészeti-, vegytisztító- és mosó-intézet. Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Micolini és Richtmann féle ház.)

Elvállal mindennemű tisztításokat, ugymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kelméket, kezyűt, függönyöket és szőnyegeket, valamint butorszövetek, pipereket, kézimunkákat műfestészeti és vegytisztítási cézól mérsékelt árák mellett.

Háztól és házhoz szállítás. Levelező-lap elégséges
A n. é. közönség pártfogását kéri
Brott Lajos műfestő

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órákon.

— Óriási készletek az idényre —

elegáns, modern és elsőrendű
kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Nagy raktár szörmeárúokban.

Ruhák mértékre is készítettnek

Még csak néhány napig!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Municipio-utca 1. szám alatt levő

Török és perzsa szőnyegraktárunk

csak e hó 15-éig marad nyitva.

A szőnyegkülönlegességeket kedvelő közönséget kérjük, hogy bennünket ez ideig felkeresni sziveskedjék.

Tisztelettel

Haggi Giorgio Aidinyan fiai.

A „De la Ville”

kávéházban

ma és minden este

BARCAJENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara

hangversenyez.

Első fiumei magyar úri és női borbély és fodrász terme az Adria palotában.

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲
különbejárati női
fodrászteremmel

vegez hajmosást, andolirozást mindennemű divatos fésülést és hajmunkát, maniküre és pediküre munkát az üzletben és házhoz járva jutányos áron.

Egy hajmosás 2 kor.

▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készít

FRISCH LEO

az Adamich-tér sarkán Via Lido 2. II. em. (Rinaldi-ház)
naponta d. e. 8—12 és d. u. 2—6.

Minden műtétet fájdalom nélkül személyesen vegez el.

Foghuzás, arany-ézüst és porcellánplombirozás. Aranykoronák; szájpaddal nélküli arany fogsorok; porcellán- és arany fogsorok (legújabb). Kaucuk- és smalto-fogsorok.

Katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők jelentékeny mérsékletben részesülnek.

Magyar cég. **Wellmann Testvérek** Nagy választék

FIUME, Via del Pozzo 2. Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaróktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle Hazai gyártmányú losonzi
Berndorfi nickeledények. Excelsior zománczedények.

Magyar mészáros! Vásárcsarnok 24-26 sz.!

Bátorkodom a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a fiumei központi vásárcsarnokban (első csarnok 24-26 sz.)

magyar mészárszéket
nyitottam.

Marha- borjú- és sertéshúst és mindenféle hús-
neműt kifogástalan minőségben és mindenkor
friss állapotban árulok.

A mélyen tisztelt háziasszonyok és a vendéglői kar szives pártfogását kéri

tisztelettel
REICH VILMOS.

Pontos kiszolgálás! Jutányos árak!

Vendégülöknök árkedvezmény!
Házhoz szállítás kívánatra!

Consorzio fiumano d'Antecipazioni e Prestiti
A fiumei előleg- és hitelszövetkezet
(korlátozott felelősséggel)

Via Andrássy I. sz. I. em.

megnyitotta az aláírástokat
a VI. évszoporra

mely 1908 január 1-én veszi kezdetét. A belépőknek kölcsönt nyújt 300 koronától kezdve bármely összegig 260, 1908 január 1-én kezdődő heti részletben (vagy tetszés szerint 60 havi részletben) való visszafizetésre. A hitelszövetkezet ezélszerű takarékoságra nyújt alkalmat minden tagnak, ki (legalább 1 koronás) heti befizetése után a kamatjövdelemben és a társaság üzleti nyereségében részesedik. — A beiratások eszközölhetők és további felvilágosítások adhatók a szövetkezet hivatalos helyiségeiben

Via Andrássy I. sz. I. em.
Hivatalos órák d. e. 9-től 1-ig (csak hétköznapon).

Lovranában (Abbazia közvetlen közelében)

a „QUARNERO“ szállodát
és PENSIÓT

LÁTOGATJA MINDEN MAGYAR EMBER.

Tulajdonos: ZIPERA RUDOLF, az abbaziai Jeanette szálló vlt. szakánsa.
Kitüntette a nagy korona-renddel a svéd király által.

Kitűnő konyha. Elegánsan berendezett balkonos szobák
gyönyörű tengeri kilátással. Remek terras.
Mérsékelt árak. Fürdők a házban.
Családok részére nagy engedmény.

Uj! Uj! Uj!

NEW-YORK
áruház

Via Andrássy I. sz. újra megnyit.

Legolesőbb bevásárlási forrás

női ruhák, női ingek, zsupónok,
aljak, blúzok, kötények, férfi
ingek, alsó nadrágok, téli trikot
árak, zsebkendők, női és férfi
harisnyák, csipkék, himzések,
elyem diszek, fehérnemű diszek.
stb. stb.-ben.

Olcsó gyári árak! Nagy forgalom!
His haszonnal!

CRNKOVIC
szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a molótól 2 percznyire.

Kitűnő magyar és német konyha.
Kitüntette a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sövök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIC JÓZSEF.

Vas- és évezáru-üzlet

Simper János

Fiume, Via Governo 20.
Telefon 402.

Kályhák, sparherdek,
kályhavédők, széntartók
stb. nagy raktára.

Különlegességek
konyhaedényekben.

KURZ FRIGYES
szobafestő
czimfestő és mázoló,

Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és díszlet-
festést, mázolás a leggyorsabb erübb
kivitelből a leggazdagabbig.

Fa-, bádng-, vász on- és üveg-
címablak készítését a legmo-
dernebb kivitelben a legolesőbb
árak mellett.

A n. é. közönség szives párt-
fogását kéri

mely tisztelettel
KURZ FRIGYES
Vicolo del Pino 9. szám.

Cinematograf „SAISON“
Mozgófénykép-lorom
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtehetősebb vet-
títési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényel-
mes ülésekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/5-től
kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók
a pénztárnál.

Rakóci vendéglő

Az új kiváló minőségű palatával szemben,
Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Kényelmes hely társas kuglizók
részére. Gyönyörű kerthelyiség.

Tisztelettel
GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.

SERDOZ FRANCESCO
FIUME, Via del Fosso 2.
— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.
Fémárak. — — —
Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek,
pénzszekrények, konyhaedényekben stb.

A magyarok legkedveltebb pensiója
és étterme a

Tivoli Szálloda és Pensio
lőti-ben. Abbaziatól 10 percznyire

Gyönyörű, kiránduló hely uzonákra.
Naponta friss halak magyar guiyás és
sült lba.

Ugyanott szobák is kaphatók gyö-
nyörű tengeri kilátással.

Jutányos árak.

Tulajdonos: BARTH E. G.
Első és legjobb hírnevű óráltlet

Nattich. Henrik
FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.
Genfi és Glashütte-féle
angol különlegességi
gyártmányok.

FABBRIO GIUSEPPE
Via Governo — FIUME — (Corso)

Késes és köszörüs
dus raktárral a legjobb minőségű
késárakban és mindennemű vágószerszám-
számban.

Nikkelezés és villanyerőre berendezett
műhely.

A magyarok legkedveltebb pensiója
és étterme a

SLATINA
étterem és pensio

ABBAZIABAN

szemben a Slauna fürdővel.
Gyönyörű árnyas kert. — Kitűnő konyha. —
Tiszta halak. — Mérsékelt árak.

Pension Jeanette
LOVRANA.

Elsőrangú ház a moló közvetlen
közvetlen, nagy árnyas kerttel, mely
a tengerpartig terjed.

Balkonos szobák tengeri kilátással.
Saját tengeri fürdő. Mérsékelt árak. Kitűnő konyha.
Magyar tulajdonos: Ódor Kálmán.